

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
Inserati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inserati petih vrst 2 D; notice, poslane, izjave, reklame, predkredit petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitna ponudba beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, pritrilno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.

Dopolni tiskovni le podpisane in sadostne frankovane.

Rekopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji navadne dni 75 par, nedelje 1 D
v inozemstvu navadne dni 1 D, nedelje 1-25 D
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	D 120—	celoletno	D 210—
polletno	60—	polletno	108—
3 mesečno	30—	3 mesečno	54—
	10—	1	18—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo oziati.

Poglavje o denuncijantstvu.

Klerikalci so bili pod Habsburžani steber avstrijske politike, najnavdušeniji propagatorji avstrijske misli. S fanatično zagritostjo so oznanjali, da je za Slovence edini spas, ako so zvesti slugi Avstrije in ponižni hlapci habsburške obitelji. Avstrija in Habsburžani, to jim je bilo geslo, to je bila alfa in omega vse njihove politike.

A kdor se ni slepo pokoril klerikalni devizi, da za Slovence izven Avstrije in brez Habsburžanov ni življenja in ne bodočnosti, kdor se je drznil izraziti samo dvom o absolutni spasonosnosti te politike, tega so klerikalni listi in klerikalni politiki na javnih shodih proglasili za izdajalca slovenske narodne stvari ter ščuvali nanj avstrijske biriče in krvnike. A ne samo dvom, da je zveličanje Slovencev edino v službi Avstrije in habsburške dinastične misli, je bil zločin v klerikalnih očeh, že sama težnja, spoznati druge slovenske narode, jih zblížiti med sabo in jih združiti v eno bojno falango proti skupnemu sovražniku, je bilo po naziranju klerikalnih politikov dejanje, ki je zaslužio najtežjo osvetlo od strani avstrijske državne oblasti.

Ko se je med nami propagirala misel slovenske vzajemnosti, ko je vznikla med našim narodom ideja jugoslovenskega edinstva, ko smo izpolnjujoč stare bratske zveze s Hrvači in Čehi, navezali intimnejše stike s Srbi in Rusi, kdo je klical takrat ogenj in žveplo na pobornike tega pokreta, kdo je klical na pomoč avstrijsko policijo, kdo je pozival na poslovanje državnega pravdnika?

Prelistajte »Slovenca« in »Straž«, pogledajte »Domoljuba« in »Slovenski Gospodar« pa dobite odgovor na to vprašanje.

Ko se je v prvem desetletju tekočega stoletja mogočno razvila slovenska ideja in si jela pridobivati tla tudi v Rusiji, kdo je najglas-

neje rohnal proti tej »panslavistični« opasnosti, ki grozi iz pravoslavne Rusije katoliški Avstriji? Bili so to naši klerikalci!

V živem spominu je še vsakomur, kakšno kampanjo je takrat pričelo katoliško naše časopisje proti iniciatorjem tega panslavističnega pokreta, kakor ga je nazivalo, dr. Kramarju, Hribarju in Hlebovickemu, ki so si drznili potovati v Petrograd in kasneje sklicati zgodovinski slovanski kongres leta 1908. v Pragi, in ni preje mirovalo, dokler ni avstrijska vlada strmoglavila Hribarja z županskega stolca samo zato, ker je bil ne samo odločno narodno slovenec, marveč tudi oduševljen Slovan.

In kakšno gonjo je vpriporil organ klerikalne stranke »Slovenec« proti gospe Franji dr. Tavčarjevi takrat, ko se je brez klerikalnega dovoljenja osmelila povedi slovenske pevce v Beograd! Nastala je takrat v predalnih klerikalnih listov cela literatura, ki jo je na to spretno proti Slovincem izbral — kdo ve, ako ne po dogovoru — pokojni ljubljanski protestantovski pastor v svoji denuncijantski brošuri »Von Laibach bis Beograd«.

Ali naj izgrebemo iz pozabnosti še dogodke tik pred svetovno vojno? Ali naj opozorimo na ono službeno okrožnico vodstva klerikalne stranke na svoje somišljenike, v kateri jih je pozivala, naj brez pardona ovadijo in izroče državnemu pravdniku vsakogar, ki simpatizuje s Srbi, z Rusi, skratko kdor je narodno-slovenskega mišljenja?

Zastrnimo ta sramotni pojav infernalne zlobnosti in srčne surovosti s kopreno pozabnosti, ker bi se nam sicer ob spominu nanje krčila pest k ogorčenemu zamahu proti onim brezdušnikom, ki so rodne svoje brate in sestre tirali v ječe in jih izročali rablji zaradi — Avstrije, na ljubo Habsburžanom.

Ali pa zaslužio to obzirnost?

Ne! Ostali so stari, kakršni so bili leta 1914. Ostali so isti strupeni sovragi slovanske, zlasti pa jugoslovenske misli, kakršni so bili pod avstrijskim gospodstvom. Njihovi ideali so še vedno v strani Avstriji in v katoliških Habsburžanih. Volk pač menja dlako, nikdar pa svoje čudi.

Zato ni čuda, ako z gnevom in brezmejno mržnjo zro na vse, kaj je v zvezi z našo narodno, jedva porojeno državo. Hlinijo se sicer, kakor da bi bili dobri sinovi nove svoje, iz krvi jugoslovenskih junakov vzklile domovine, v resnici pa tajno pod zemljo rovarijo proti nji in koprne samo po enem, da bi ta državna zgradba razpadla čim prej.

Semtertia pa vendar izdajo svoje sicer v dnu srca skrite tajne misli in želje in ob takih prilikah, ko jim srce zdrkne na ustnice, pa spravijo na papir izliv svoje po starih razmerah hreneneče duše in rode se članki kakor »Krvavo obzorje« v mariborski »Straži«.

Ali moremo mi zato, da je »Straži« zdrsnilo pero in da je tako nerodno razgalila svojo notranjost?

In ker smo to zabeležili, nas sedaj ogorčeno psuje z »denuncijanti« zato, ker smo samo opozorili našo javnost na to, kako piše klerikalni list leta 1922. proti rodni svoji narodni državi in kako je pel hosano leta 1914. Avstriji, naši vekoviti zatiralci.

O da, poglavje o denuncijantih je velezanimivo in je vredno, da se o njem razmislija. Prepričani smo, da bo prilik v to še dovolj.

KONFERENCA FINANČNIH MINISTROV NA DUNAJU.

— Beograd, 25. avgusta. (Izv.) Po uradnem obvestilu iz Rima se vrši prve dni meseca oktobra konferenca finančnih ministrov nasledstvenih držav na Dunaju.

Konferenca male antante.

— Praga, 24. avgusta. (Izv.) Sestanek ministrskih predsednikov Češkoslovaške in Jugoslavije v Marijskih Laznih se je za nekaj dni zakasnil, ker dospe dr. Beneš, ki je sedaj vodil razgovore z avstrijskim kancelarjem, šele tekom dveh dni v Marijske Lazne. Radi tega je tudi konferenca treh ministrov zunanjih zadev v Pragi odgojena na nedeljo, dne 27. t. m. Na sestanku v Marijskih Laznih, kakor je bilo že ponovno javljeno, se definitivno sklene dolgoletna zvezna pogodba med Češkoslovaško in Jugoslavijo. Sestanek prisostvuje beogradski poslanik

Češkoslovaške g. Antonin Kaifua in leg. svet. Jan Masaryk.

— Beograd, 25. avgusta. (Izv.) Minister zunanjih zadev dr. Ninčić odpotuje danes v Prago. Spremljata ga tajnik Stevan Milanović in podnačelnik Presburoja Duić.

— Praga, 25. avgusta. (Izv.) Za Romunsko se konference udeležijo zunanji minister Duca, ki prispe v Prago tekom sobote. — Konferenca male antante pa se uradno udeležijo tudi Poljska. Po uradnem obvestilu zastopa na konferenci Poljske praški poslanik Pilec, ki je znan kot iskren prijatelj in pospeševatelj tesnih stikov Poljske z malo antanto.

Neuspešna pogajanja Nemčije glede reparacij.

— Pariz, 25. avgusta. (Izv.) Po poročilih iz Berlina so ostala pogajanja delegatov glavne reparacijske komisije z nemško vlado brezuspešna. Berlinska vlada je delegaciji predložila protipredloge, ki so za Francijo nesprejemljivi. V pariških listih se izraža začudenje, da je nemška vlada delegaciji kot garancijo ponudila 50 milijonov zlatih nemških mark, ko na drugi strani Nemčija zavlačuje plačilo reparacij.

— Berlin, 24. avgusta. (Izv.) V po-

litičnih in finančnih krogih računajo s tem, da se pogajanja vlade z delegacijo reparacijske komisije prekinijo. Pričakovati je odhod Braddburyja. Vest o neuspešnih pogajanjih so na borzi vzbudile veliko vznemirjenja. Na borzi ni bilo še nikdar toliko kupcev tujih valut, a še nikdar absolutno nobenega ponudnika. Tečaj dolara in valuta so se rapidno dvigali. Dolar je sprva notral napram prejšnjemu dnevu (1500) kar 2000 in je poznej obstal pri 1976.

TURKI ZAČELI V MALI AZIJI Z VELIKO OFENZIVO.

— Pariz, 24. avgusta. (Izv.) V znanje ministrstvo je včeraj prispela vest, da so začeli Turki v Mali Aziji z ofenzivo, zasnovano v velikem štilu. V okolicah Ušaha je bila ofenziva uspešna. Turki so zavzeli tudi postojanko Burharah.

RAZDOR MED JUŽNIMI IN SEVERNIMI SOVJETI.

(Vesti o neodvisnosti Odese se potrjujejo.)
— Pariz, 24. avgusta. (Izv.) Agentura »Nordstern New Service« javlja iz Revala, da so se sovjeti v Odesi odcepili od Moskve. Spor med njimi in moskovskimi sovjeti je trajal že dalje časa. V znak protesta proti kontroli osrednjega izvrševalnega

odбора v Moskvi so odeski sovjeti proglasili neodvisnost Odese. Pod teritorialno oblast teh sovjetov spadajo vsi kraji ob obrežju do Romunske in ves Krimski polotok.

KATASTROFALNI POŽAR V SOLUNU.

— Beograd, 25. avgusta. (Izv.) Po poročilih iz Soluna je 22. t. m. okoli 11. dopoldne nastal v skladiščih grške Narodne banke požar, ki je tekom nekaj ur uničil velikanske množine kavčuka in olja. Z velikimi napori so požar lokalizirali. Kavčuk se je raztopil in se je raztopina valila po ulicah v potok. Zgorela je tudi velika množina finega olja. Celokupno škodo cenijo na pet milijonov dinarjev.

Marcel Prévost:

D'siré.

(iz francoščine.)

Poldne julija meseca je ležalo vroče in bleščeče nad malo, tiho vasico, ko je snivala v redki senoli topol kakor utrjen potnik, ki počiva, predno se odpravi dalje. Bila je to ubožna vasica v nerodovitnem Berry, tesno ob robu kame-nite ravnine avorske, ki je bila v belo-zlatih solnčnih žarkih videti kakor z mrtvaškimi kostmi posejano polje.

S cerkvenega stolpa se je čulo štrikrat posamezne udarce, potem je bila ura poldne. — Vrata tik poleg cerkve stoječe šole so se odprla in na cesto se je vsula kopica večjih ter manjših otrok. Za trenotek so s svojimi rezkimi glasovi, z ravanjem in viharim divjanjem prekinili tišino in se raztepli, podobni vračajočim se golobom, po raznih hišah.

Potem je ležala cesta zopet samotna in vznemirjeni oblaki prahu so se jeli polagoma zopet izgubljati. Sedaj se je prikazal na pragu učitelj, slok, visoko rasel, mlad mož z rumenkasto brado in enakimi lasmi. Zaklenil je vrata, vtaknil ključ v žep in hitro odkorakal po cesti k bližnji gostilni. Bilo jo je lahko spoznati po smrekovem vršičku, ki je visel nad vrati namesto napisu. Takoj pri vhodu pri tleh se je prišlo v veliko, hladno sobo. Bila je navaden prostor, v katerem sta stali dve postelji z rdečimi pregrinjali, nekoliko slamnatih stolov in miz.

Ko je učitelj vstopil, je bila že pogrnjena miza, za katero je navadno obedoval.

Vse je bilo pripravljeno: trije kostarski krožniki, položeni drug na drugem na belem, domačem prtu, poleg je-

dilno orodje, kruh in vrč z rdečim vinom.

Justin Pauly je sedel, razgrnil prtiček ter si odrezal kos kruha. Tedaj je šele zapazil, da ni sam v sobi. Za mizo v ozadju, ki je bila pomaknjena tik postelje, je slonel mož, obraz je imel pokrit z rokami; poleg njega je stal vrček piva, čez katerega je žvigal solnčni žarek.

Moral je biti nenačuden potepuh; videti je bil slabši in bolj razčupan, kakor tisti klateži, ki se jih navadno vidi po deželi, kjer si lažje služijo kruh, kakor v mestu.

Starost mu je bila težko določiti. Zaradi zagorelega obraza in kakor od plamena posmujenih las. Obraz je izgubil vsako obliko, kakor bi ga bil kak izbruh razdejale; oči, nosnice ter usta so bile kar zalepljene. Učitelj se je spomnil, da je videl v nekem anatomskem muzeju voščene odtiske ponesrečenih rudarjev iz Saint - Etienne, katerih obrazi so bili na enak način razdejani in napihnjani.

»To mora biti kak delavec iz Vierzona, ki se je ponesrečil, — ubožec!« Trenotek je o tem premišljal, potem pa ga je odvrnil od razmišljanja prihod gospodične Henrijete Luccotte, ki mu je prinesla juhe.

Smehljaje sta se pozdravila. Pauly je čutil do nje nagnjenje, odkar je bil v Poissy. Bila je bolj olikana in govorila fineje, kakor druge deklice v vasi. Do materine smrti je bila v samostanu, kjer se je učila in potem podučevala male gojence. Henrijeta je bila lepa deklica, vsaj za to okoliščino, v kateri ni bilo izbirati veliko lepotic. Imela je mirne, rujave oči. Čelo obokano ter gladko, lica rumenkasto nadahnjena in gladko počesane lase nekoliko motne, plavolase barve.

Položila je skledo z juho na mizo ter se naslonila nanjo.

»Kako vam gre, gospodična Henrijeta,« je prašal Pauly ter si nadel prtiček.

»Popolnoma dobro, gospod Justin, in vam?«

»Hvala, istotako.« Pogledala sta se in njuni pogledi so značili ono razmerje med mladimi, ki so si medsebojno všeč, ki hrepene drug po drugem, izraziti pa si vendar tega ne upajo.

Potepuh v kotu se je premaknil, pljunil z močjo in podrgnil potem po podu. Pauly se s prašujočim pogledom opozoril nanj.

Henrijeta se je nekoliko sklonila, roke oprle še vedno ob mizo, ter je odgovorila tiho:

»Ne vem. — Sedl že eno uro pred svojim kozarcem, pa ne pije. Ko je prišel, me je pogledal tako čudno, da me je spreletela groza. Vesela sem, da ste tukaj. Oče je z doma in s Katarino sva se že nekoliko bali. — Pa to ni vzrok, da pustite hladiti juho.«

Zravnila se je in pogledala po predmetu njihovega pomenka, med tem ko je odgovoril učitelj:

»Vi me vendar ne pustite samega iz strahu pred tem prosjakom?«

»Ne, Bog obvaruj, prisedem k vam.«

Pričela sta kramljati, kakor vsak dan; med tem ko je učitelj posrebal juho, je ona sedela poleg njega ob koncu mize. Vsak dan sta se ob tej uri, katero sta vedno težko pričakovala, pogovarjala o vaških dogodkih dneva. Henrijeta se je zanimala za Paulyjeve učenice in ta ji je zelo resno pravil o šolnih malih paglavcih ter o nalogah in kaznih, katere jim je dajal.

»Jean Rousseau je res zelo nadarjen. Pisal je docela nepomoten diktat in mislite si, gospodična Henrijeta, danes jutraj je prišel k meni ter me je prosil, naj ga podučim o vezilih. Škoda, da je zelo razmišljen.«

»In Mathiau?« je prašala Henrijeta, ki je poznala vse.

»O, Anton Mathiau je pa pravcati tepec; ta paglavec bo še s 30 leti pasel gosi.«

Govorila sta potem o časopisu »Journal de l'Indre«, na katerega je bil Pauly naročen, Henrijeta pa si ga je sposojala, da je brala podlistek. Bil je to roman M. Jules Maryja. — Paulytu se je zdel prav dober, le slog mu ni ugajal. Henrijeta pa ga je označila enostavno kot »lepega«.

Ko je bil gotov z juho, mu je vzela krožnik, čeravno ji je branil in si hotel radi vlnudnosti sam postreči ter mu prinesla praznega koštrunčka s krompirjem.

Sedla je potem zopet poleg njega. Pozabila sta docela na postopača, ki je sedel še vedno v kotu poleg vrčka, kakor bi ga sploh ne bilo.

Po kratkem odmoru, med katerim sta obadva mislila na isti predmet, je začel Pauly polagoma zopet pogovor: »In od tam preko? — Še vedno nobene vesti?«

Henrijeta je zardela in postala zamisljena. Potem je odvrnila: »Ne, nobene vesti.«

»Ali polkovnik ni odgovoril?«

»Ne še.«

Učitelj je zmajal z glavo in rekel: »Bojim se potem, da je vse končano, skoraj ni dvoma.«

»Ubogi D'siré!« je vzdihnila Henrijeta, si zakrila oči s predpasnikom ter za-

čela ihteti. Učitelj pa je vstal ter stopil za njen sedež. Z bojevitimi kretanji jo je skušal potolažiti in ji nežno prigovarjal: »Vidite, gospodična Henrijeta, ne vznemirjajte se tako zelo! Skoraj je že leto od tega, ni li res?«

»Tovariši, ki so se vrnili lansko leto z njegovo četo, so vam vendar sporočili, da je bil izginil že dva meseca pred spopadom pri Siang - Phu; bržčas je dezertiral. Padel je potem gotovo v roke roparjem, ki se vedno klatijo okoli naselbine.«

Henrijeta pa je še vedno jokala popolnoma zmedena, ker si je mislila, da je mož, ki ga je ljubila, s katerim je bila nekega večera v lesu ob Garonni, mož, ki je bil prvi, ki jo je bil pritisnil k sebi, sedaj mrtev — mrtev — in trohni tam v daljini, tako daleč od nje — v kitajski zemlji.

»Ubogi D'siré, je pomnila;« »Htobil me je tako zelo. Ko bi se to ne bilo zgodilo, bi bila danes že poročena.«

»Da, gotovo,« je začel Pauly znova; »zelo je žalostno. Pa ne veste li, da sedaj, ko ste izgubili zaročenca, — je še nekdo na svetu, ki Vas tudi jako ljubi, ravno tako zelo kakor Vas je D'siré?«

Henrijeta je dvignila glavo, njeno oči so blestele solz. Natrgovala je viličjeve trakove svojega predpasnika in z malo kaketnim usmevom sredi svoje bolesti je vprašala: »Kdo pa, gospod Pauly?«

Ta jo je pritegnil k sebi na klop. Sedla sta skupaj v kotiček, kjer sta domnevala, da ju postopač ne vidi.

»Vendar — jaz, gospodična Henrijeta! Ali ne veste, kako Vas ljubim?«

(Koniec prihi.)

Minister Omerović o bolnicah v Sloveniji.

— Zagreb, 25. avgusta. (Izv.) Danesnji »Juturni List« javlja iz Beograda: Minister za narodno zdravje Derviš Omerović se je povrnil s svojega inšpekcijskega potovanja po Hrvatski, Slavoniji, Dalmaciji in Sloveniji v Beograd. Minister se je pričel, da so bolnišnice na Hrvatskem in v Slavoniji dobro urejene, ravno tako v Dalmaciji. Tega pa ni mogel konstatirati glede bolnišnic v Sloveniji. Bolnišnice v Sloveniji so po izjavi ministra v zanemarjenem stanju. Knjigovodstvo bolnišnic ni urejeno. Od strani vodilnih faktorjev so bile izvršene zlorabe. Minister je dalje naglašal tudi okolnost, da so bolnišnice v Sloveniji veliki državni prispevek najemale tudi na svoj račun posojila, največ so celo posojila v inozemstvu v Pragi. Posojila so dosegla znesek petih milijonov dinarjev. Bolnišnica v Ljubljani je zaključila posojilo v Pragi. Da bi bolnišnice v Sloveniji mogle likvidirati in izravnati najeta posojila, so začele z redukcijo stanja bolnikov v bolnišnicah. Minister narodnega zdravja pa je dalje grajal tudi prehrano bolnikov. Minister je končno izjavil, da po končanem inšpekcijskem potovanju po Bosni, Hercegovini in južni Srbiji oziroma Vojvodini predloži vladi izčrpano poročilo o stanju bolnišnic v državi, odločen pa je nastopiti z vso strogostjo proti krivcem, ki so povzročili nered v bolnišnicah v Sloveniji.

— Beograd, 25. avgusta. (Izv.) Glede odkritij o velikem neredu v gospodarstvu bolnišnic Slovenije je prejel Vaš dopisnik na merodajnem mestu nekatere informacije. Enake informacije prinašajo pa tudi današnji beograjski listi. Ministrstvo za narodno zdravje samo je smatralo za potrebno, da opozori javnost na gotovo neredno gospodarstvo, ki se je vršilo po nekaterih državnih bolnišnicah.

Minister za narodno zdravje Derviš Omerović se je sredi povrnil v Beograd s svojega inšpekcijskega potovanja, na katerem ga je spremljal načelnik v ministrstvu za narodno zdravje dr. Štampar. Minister je pregledal bol-

nišnice v Sloveniji, Hrvatski, Slavoniji in v Dalmaciji. Bolnišnice v Hrvatski in Dalmaciji je minister Omerović našel v dobrem stanju. Odkril pa je velik nered in slabo gospodarstvo v bolnišnicah v Sloveniji.

Cerjav so imele bolnišnice v Sloveniji nerazumno večje kredite nego one v Hrvatski in Dalmaciji, je bila hrana bolnikov po konstataciji ministra mnogo slabša. Minister je dalje v slovenskih bolnišnicah odkril mnogoštevilne zlorabe. Hrana, ki je bila zabeležena v knjigovodstvene knjige, ni bila, kakor v sanatoriju za jetične, izdana bolnikom. Neki upravitelji bolnišnice je odšel brez vsakega predhodnega dovoljenja in obvestila na daljši dopust. Po konstataciji mihistrovi je bila hrana v bolnišnicah Slovenije zelo slaba.

Dalje so bolnišnice najele samolastno, brez predhodnega odobrenja in dovoljenja velika posojila. Tako je bolnišnica v Ljubljani najela posojilo v Pragi in je samo na kurzu utrpela škodo nad 100.000 dinarjev. Vsa posojila, ki so jih najele bolnišnice v Sloveniji, znašajo pet milijonov dinarjev. Da bi se krili ti najeti krediti, je bila izvršena redukcija bolniškega staleža. Po nekaterih bolnišnicah je minister konstatiral, da so bile sobe popolnoma prazne, drugod pa je bil stalež reduciran za polovico.

Jutranji beograjski listi pristavljajo k temu poročilu pripombo, da stori minister za narodno zdravje vse potrebne odredbe za odstranitev teh nezdružljivih in škodljivih razmer, da uvede strogo preiskavo in da kaznuje krivce po njih zaslugenju.

— Beograd, 25. avgusta. (Izv.) Minister za narodno zdravje odpotuje danes v Sarajevo, kjer prisostvuje najprej konferenci muslimanskega parlamentarnega kluba. Po konferenci nadaljuje svoje inšpekcijsko potovanje in pregleda bolnišnice v Bosni, Hercegovini, južni Srbiji in Vojvodini. Po končani inšpekcijski predloži minister Omerović ministrskemu svetu poročilo o stanju bolnišnic v državi in tudi predloge, kako sanirati bolnišnice v Sloveniji.

Austrijski problem.

KLIC ITALIJE: »REŠITE AVSTRIJO!«. — SESTANEK V VERONI. — PROGRAM ITALIJE GLEDE AVSTRIJE. — INTRIGE ITALIJE PROTI MALI ANTANTI.

— Rim, 24. avgusta. (K. B.) »Giornale d'Italia« ugotavlja v članku, naslovljenem: »Rešite Avstrijo!«, da je pot zveznega kancelarja dr. Seipla alarmirala vso Evropo. Italija naj nemoteno gre dalje v določeni smeri, da Avstrijo oživljuje, obnovi ter ji da sredstva za obstoj in obrambo. List soglašajo z znano, v Beogradu izročeno izjavo italijanske vlade in naznanja obenem, da so storjene za vse slučaje potrebne odredbe.

— Bolcan, 24. avgusta. (Stefani.) Minister zunanjih zadev Schanzer je odpotoval v Verono. Vozil se je v istem vlaku, v katerem se je peljal zvezni kancelar dr. Seipel v Verono. Minister in zvezni kancelar prispeta danes zvečer v Verono. Jutri je skupna konferenca.

— Rim, 24. avgusta. (Stefani.) Minister Schanzer in zvezni kancelar dr. Seipel sta danes zvečer prispela v Verono. Kakor javlja »Tribuna«, se jutrišnjih konferenc udeležita od italijanske strani minister zunanjih zadev Schanzer in državni generalni tajnik senator Contarini, od avstrijske strani pa zvezni kancelar dr. Seipel in avstrijski poslanik v Quirinalu Kvlatkowski.

— Rim, 25. avgusta. (Izv.) »Tribuna« priobčuje podoben program o sestanku v Veroni. Posvetovanja temelje na teh glavnih točkah:

1.) skupno delovanje zaveznikov, da Avstrija ostane neodvisna,

2.) striktna izpolnitev mirovnih pogojev,

3.) finančna in gospodarska pomoč, da se Avstrijo obvaruje pred polomom.

— Rim, 25. avgusta. (Izv.) Poslanik grof Sforza je odpotoval iz Pariza v Verono, kjer prisostvuje sestanku kancelarja dr. Seipla in ministra Schanzerja.

— Trst, 25. avgusta. (Izv.) Prvotno je italijanski tisk zavzel napram potovanju kancelarja dr. Seipla zelo rezervirano stališče. Listi so imeli vlogo opazovalca. Sedaj v trenutku, ko je avstrijski kancelar stopil na italijanska tla, pa je ves italijanski tisk, osobito fašistiški in nacionalistični otvoril pravo kampanjo in propagando, da zavaruje italijanske interese napram Avstriji. Italija naglašajo sedaj, da so dogodki zadnjih dni v Pragi in bodoča konferenca male antante v Pragi eklatantno politične važnosti za vso Evropo in da morajo te dogodke resno vpoštevati državniiki Italije. Mimogrede Italija obžaluje, da se je strogo gospodarski problem Avstrije zanesel na politično polje. Markantna je pisava nacionalističnega,

z rimskimi vladnimi krogi v dobrih zvezah stoječega »Il Mondo«. Ta list veli: »Sestanke v Marijskih Laznih in konferenca male antante predstavlja za Italijo veliko nevarnost, ker Italija ni tam zastopana. Italija mora tesneje zblizanje Češkoslovaške in Jugoslavije budno zasledovati.« Dalje italijanski tisk naglašajo, da je Italija na usodi Avstrije ravnotako interesirana, kakor mala antanta. V tem smislu je baje tudi storjena demarš Italije v Beogradu. Italijanski poslanik v Beogradu je dobil nalogo, da opozori vladno kraljevine SHS na okolnost, da morajo biti sklepi na konferenci v Pragi storjeni v soglasju z Rimom. (Gotovo se vest nanaša na znano Schanzerjevo izjavo!)

— Praga, 24. avgusta. (K. B.) »Bohemia« razpravlja v uvodniku o stališču Italije napram Avstriji. List opozarja med drugim tudi na demarš italijanske vlade v Beogradu.

— Dunaj, 25. avg. (Izv.) »Reichspost«, glasilo krščanskih socialcev in neposredni organ Seiplove vlade, razpravlja v uvodniku o razmerju Italije do Avstrije. Avstrija in Italija imata na sestanku v Veroni razpravljati izključno gospodarske probleme, ki se tikajo obeh držav. List z naglasom opozarja na gospodarsko stran tega sestanka. Italija je mnogo interesirana na tem, da dobi iz Avstrije izdelke jeklene industrije, rude in les, na čemur je Avstrija bogata. Dalje je treba urediti pomorski promet preko Trsta. Na teh vprašanjih pa je zainteresirana tudi Avstrija, kajti izvoz v Italijo velikih množin lesa in drugih industrijskih izdelkov bi jo gospodarsko povzdignil.

— London, 24. avgusta. (Izv.) Diplomatični sodružnik »Daily Telegraph« piše z Dunaja: Pred nekaj dnevi je prišel poslanik neke srednjeevropske države (Italije) v avstrijsko zunanje ministrstvo ter javil vladi, da je prejel poročilo o tajnih sklepih, ki so jih sprejele razne države Srednje Evrope proti Avstriji. Naslednji dan je prišel poslanik neke druge države (Jugoslavije) tudi v zunanje ministrstvo ter izjavil, da je brezpogojno potrebno, da se avstrijska vlada zavaruje pred gotovimi komplikacijami od strani sile, ki želi postaviti Avstrijo pod protektorat. Novi poslanik je k temu še dodal, da Avstrija lahko računa na podporo njegove države. Diplomatični sodružnik »Daily Telegraph« dostavlja k temu poročilu še lakonično opombo, da je položaj avstrijskega kancelarja zavidna vred.

— Dunaj, 24. avgusta. (Izv.) Madžarski, posebno budimpeštanski listi še vedno posvečajo potovanju kancelarja dr. Seipla veliko pažnjo. Nekateri listi pozivajo madžarsko vlado, da izkoristi sedanjí položaj ne samo v političnem in diplomatičnem, temveč tudi v stratežičnem oziru. Nekateri celo direktno pozivajo vlado, da prične z akcijo za »osvobodjenje Burske«. Na tajni seji parlamentarnega odbora za zunanje posle je četvorica poslancev pozvala vlado, da prične z osvobodilno akcijo, ker je bila s potovanjem dr. Seipla v Prago kršena trianonska pogodba v gotovih določilih.

— Budimpešta, 25. avg. (Izv.) Italijanski poslanik Castagnetta je včeraj izročil madžarski vladi noto svoje vlade, v kateri prvič odločno dementira vesti budimpeštanskega tiska o nameravani razdelitvi Avstrije, oziroma nje priključitvi k Italiji. O tem drugič ne more biti govora, ker stoji Italija na načelnem stališču, da se Avstriji ohrani državna neodvisnost.

Politične vesti.

— Iz naše časniške službe. Kakor nam javljajo iz Beograda, bo v kratkem definitivno imenovan za šefa beograjskega Presbija Miroslav Ivković, književnik in prof. filologije na univerzi v Skoplju.

— Klevete italijanskih listov proti admiralu Prici. Iz Beograda javljajo: Kakor hitro so italijanski listi zaznali, da je imenovan za člana razmejivne komisije glede Reke tudi jugoslovanski admiral Prica, so pričeli proti njemu ljuto kampanjo, brizgajoč na njega klevete in obrekovanja. V glavnem so mu očitali, da je tudi on eden glavnih krivcev, da je bil ustreljen italijanski mornariški oficir, bivši avstrijski podanik Nazario Saura. Uradno se ugotavlja, da je admiral Prica tedaj, ko so Avstriji leta 1916. ušli posadko italijanske podmornice »Giacinto Bollino«, imel nalogo izpraševati ujetnike le o stvarih, ki so se tikale strokovnomornariške službe. V kriminalnem oziru admiral Prica v slučaju Saura ni bil absolutno nikakor udeležen. To je bila stvar dotičnega vojaškega sodnika avditorja.

— Fašistovska nasilja proti Jugoslovenom. Znani incident fašistovskega nasilja na Krnu v Juljski Krajini zaradi spomenika, ki ga je poškodovala strela, je našel odziva tudi v angleškem tisku. Tako objavlja »The Observer« podrobnosti tega dogodka in slika divjaštvo fašistov, njih požige slovenskih domov in njihovo teroriziranje Slovencev v omenjenih krajih.

— Dalmatinski katoliški proti Radiću. Splitski »Jadran« priobčuje izjavo dalmatinskih duhovnikov in ostalega katoliškega prebivalstva proti Stjepanu Radiću. Izjavo so podpisali vsi dalmatinski duhovniki in veliko število katoliškega prebivalstva.

— Poincare proti Angliji. »Daily Chronicle« poroča pod naslovom »Poincare obtožuje Veliko Britanijo« o Poincarejevem zadnjem govoru v Bar-le-due. Posebni poročevalci omenjenega lista piše, da je prišel francoski ministrski predsednik nepričakovano govorniško ofenzivo proti Angliji in proti angleški vladi. Poincarejev govor vsebuje polno grenkih besed in očitaj, ki bi mogla biti opravičena le tedaj, ako bi bila londonska konferenca pomenila prelom v antanti.

— Demisijska bolgarskega konzula na Dunaju. Bolgarski generalni konzul na Dunaju Jurij Ličev je podal ostavko na svoje mesto. Bolgarska vlada je vzela ostavko na znanje.

— Avstrijsko vprašanje in Zveza narodov. »Petit Parisien« poroča iz Ženeve, da se finančni odbor Zveze narodov intenzivno bavi z vprašanjem pomoči avstrijski republiki.

— Monarhistične manifestacije v Monakovem. Kakor smo že poročali, so organizirali bavorski monarhisti za te dni velike manifestacije proti nemški republiki. V Monakovem so se zbrali najrazličnejši elementi iz vse Nemčije. Prišel je tudi Hindenburg, ki je demonstrativno posepil bivšega vrhovnega komandanta princa Leopolda. Na dvornem dvorišču se je vršila defilacija »patriotičnih« organizacij in bivših vojakov v stari nemški uniformi z vsemi hohenzollernskimi odlikovanji. Prvotno je bilo določeno, da se udeležijo manifestacije tudi moštvo državne brambe, toda minister Gesler je prepovedal udeležbo.

— Apel bavarskega generala. V »Münchener Neueste Nachrichten« priobčuje general Hurt apel na vse bavarske patriote ter jih opozarja na najnevarnejšega sovražnika Nemčije Poincareja, ki hoče na vsak način zadušiti Nemčijo. Zato morajo vsi Nemci nastopiti kot sklenjen narod proti njegovim načrtom. Kdorkoli od Nemcev ni za odgoditev notranjih bojov, dokler ni Nemčija izven zunanje politične nevarnosti, pomaga le izvrševati Poincarejeve načrte.

Gospodarstvo.

STAVKA RUDARJEV.

Ker prinašajo razni dnevniki v zadnjih dneh netočna poročila o zaslužkih rudarjev, ugotavlja Rudarsko glavarstvo objektivne informacije javnosti na podlagi uradnih podatkov to-le:

V premogovnikih obstoje 4 kategorije delavstva in sicer spadajo v kategorijo

I. strelni mojstri, profesionalisti, kopači, strojniki, prožni polagalci, zidarji in tesarji ter vsi jamski in nadzemni delavci ki spadajo v to kategorijo;

II. mlajši kopači, kurjači, lesni nagalalci in spravljanci na dnevnu, blapci, delavci v kamnolomih, starejši delavci pri separaciji in sploh vse drugo jamsko in nadzemno osobje te kategorije;

III. delavke v starosti nad 18 let in vsi delavci nad 16 let, ki niso navedeni v kategorijah I. in II.;

IV. dečki pod 16 let in dekleta pod 18 let starosti.

Minimalna plača, ki jo prejemajo delavci za vsak storjeni šit, vstevši povisek 20 K, ki ga je privolila Trboveljska premogokopna družba od 29. julija 1922 dalje za storjeni šit vsemu delavstvu, znaša v I. kategoriji 72 K, v II. 65 K, v III. 57 K in v IV. 48 K.

Za presojno povprečnega zaslužka te minimalne plače niso popolnoma merodajne, ker dela več kot 40 % delavcev v akordni plači, ki je izdatno višja kot minimalna.

Razen plače oziroma zaslužka dobivajo delavci (-ke) za vsak storjeni šit še osebno draginsko doklado 27 K ter oženjeni rodbinsko draginsko doklado za ženo 15 K in vsakega otroka 13 K.

Dalje dobivajo vsi delavci četrtletno nabavne prispevke in sicer zase 500 K, za ženo po 200 K in vsakega otroka 150 K.

V rudniških hišah ima delavstvo prosto stanovanje, razsvetljavo in kurjavo; oni pa, ki vsled nedostajanja prostora v rudniških hišah ne dobe stanovanja, prejemajo mesečno stanarino in sicer samci 15 K, rodbine do 3 oseb 20 K, do 5 oseb 25 in nad 5 oseb 30 K.

Poročila listov o povprečni plači 70 K na šit so netočna.

Povprečna plača vseh delavcev znaša pri glavnem premogovniku Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah 142 K 52 v. Na posamezne vrste delavstva opredeljeno pa dobe kopači po 170 K 86 v, mlajši kopači po 156 K 51 v, tesarji in zidarji po 156 K 80 v, strojniki in kurjači po 136 K 19 v, vozači 129 K 76 v, delavke in mladostni delavci po 117 K 85 v, kovači 142 K 39 v, razni drugi delavci po 139 K 69 v. V teh prejemkih je všteta plača, draginska doklada, povprečno na 1 dan odpadajoči nabavni prispevek in zadnji povisek 20 K na storjeni šit. — Povprečne plače delavcev na drugih premogovnikih te družbe so slične gorenjim.

★

— g Nemške lokomotive za našo državo. Beograd, 25. avgusta. (Izv.) Na račun reparacij je doslej Nemčija izročila naši državi 101 lokomotivo, ima pa jih dobaviti še 299.

— g Letošnjega sadnega mošta bodo sadjereji po Goreniskem in Doleniskem naprešali to jesen precej, povprečno 1 do 5 hektolitrov. Ta plača služi kaj dobro poljskim delavcem, s čemur si naš kmet prihrani marsikaj stotak, ki bi ga moral dati sicer za vino.

— Izvoz živine na Čehoslovaško. Pišejo nam: Naravnost kot ironija se sliši in vidi, kako se ravno v resnih dneh izvažajo, ko si v Beogradu belijo glave, kako pobijati neznosno dragino, vlaki z našo živino na Čehoslovaško. Poročali smo že, da je samo od severne meje v ponedeljek odšlo 40 vagonov take živine. Na selmski dan v Mariboru so izvozili kupili čez 300 glav živine, namenjene zopet večinoma za izvoz na Čehoslovaško. V sredo jutraj pa je na območje postalo dospel iz Hrvatske vlak take živine. Izvozniki očitno forsirajo v teh dneh izvoz živine, ker se boje, da bo ta kupčila s projektno prepovedjo izvoza kmalu končana. Pri tem je še vpoštevati, da se poleg teh izvozov naša živina izvažajo tudi v Avstrijo, na kateri izvoz smo v smislu trgovinske pogodbe navezani. Omejuje se pa ta izvoz le iz praktičnih ozirov, ker je avstrijska valuta za našo živino postala nepriporočljiva.

— g Dobava mesa. Interesente, ki žele prevzeti dobavo mesa za garnizijo Ljubljane za čas od 1. oktobra 1922 do 31. julija 1923 (dnevna potreba ca. 1250 kg), naj stavijo svoje ponudbe dne 26. avgusta t. l. intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani ali 5. septembra t. l. armijski intendanturi v Zagrebu. Predmetni pogoji so pri divizijski intendanturi v Ljubljani in pri armijski intendanturi v Zagrebu interesantom na vpogled.

— g Dobava službene obleke. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici razpisuje na dan 9. septembra t. l. pisмено ofertno licitacijo glede dobave službene obleke (hlače, bluze, plašče, kap itd.). Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Kultura.

— Koncert g. Vilme Thierry-Kavčnikove in g. Leopolda Kovača v Rogški Slatini. To sezono so doslej nastopile v veliki dvorani našega Zdraviliškega doma izmed znanih solistov gospe: Lovšetova, Dev-Costapera, Wesel - Polla in sedaj z g. Kovačem ga. Thierry - Kavčnikova ter nam nudile gotovo precej redko priliko, da čule v kratkem razdobju ob istih akustičnih in drugačnih muzikalnih pogojih takorekoč z istega mesta celo vrsto pevsk. Škoda skoraj, da nismo videli poleg teh domačih pevsk še več tujih, ko je človeka n. pr. pri neki Italijanki, ki je prišla sem s celo kopo nad vse laskavim priporočil celo naših ljudi, občutili le to, kako malo se znamo ceniti lastne umetnice take veljave, kakor je recimo ga. Lovšetova; zakaj ob praznem kričanju te tuje ženske se ti je zdelo, da slišiš še po nekaj tednih pod visokimi oboki zmagovalne zvoke iz grla naše, zdaj žalibog bive primadone. Jako zanimiv je bil tudi večer ge. Wesel - Polla. V spominu na tolopo čustvenost ge. Dev - Costapera bi rekli, da smo pri ti sloveči prvi koloraturi zagrebškega gledališča doživeli pravi primer, kaj zmoro vedno napredujoča in zdaj že do skrajne rafiniranosti dovedena — tehnika. Vprašanje je seveda, ali je pevski tako izrednih kvalitiet vsega tega pravzaprav treba in ali ima način takega predavanja z resnično umetnostjo še kaj mnogo opraviti, posebno ko taka tehnika že naravnost sili v zunanje geste in poze, ki so komaj še estetične. Gospa Thierry-Kavčnikova predstavlja v svojem petju srečno sredo med čustvom in zahtevami tehnike, njen močnejši, a obenem tako sladkotopli glas pa je že po prvem komadu ogrel dvorano — pri prireditvah solistov letos prvič res docela polno — da ji je priljeval prave ovacije. In še nekaj: v tem času, ko se je tudi pri nas začelo z vsem povdarnostjo zahtevati (članki v »Ljubljanskem Zvonu«, »Slov. Narod« itd.), naj pevec respektirajo tudi besedilo, in so mnoge pušice brezdomno letele tudi na njo, nas je odlična pevka v resnici prijetno presenetila s svojim napredkom tudi v tem pogledu — razumel si vsako besedo celo nepoznatih tekstov. Gospod Kovač je v Slatini že ljub gost, občinstvo ga je takol od začetka prijazno sprejelo in on se je pred njim zopet popolnoma uvečeval. Posebno po obeh arhivih iz »Carmen« in »Boheme« je bil opetovan pozvan na oder. — Kar se tiče »stihga sodelovalca« g. Neffata, kakor včasih imenujejo spremljevalca na klavirju, smo po tem, kar smo ga čuli v ti vlogi, samo obžalovali, da nas ni razveselil vsaj z eno ali dvema samostojnima točkama. V vsem skupaj pa je bil to gotovo zopet eden izmed najlepših letošnjih slatinskih večerov.

— K smrti francoskega zgodovinarja Ernesta Lavisse. Kakor smo že poročali, je umrl vodja in organizator francoskih zgodovinarjev Ernest Lavisse. Svojo zgodovinsko pot je pričel z raziskavanjem pruske zgodovine. Pri tem pa ni pozabil svoje francoske domovine in ostalega sveta. Pri proučevanju zgodovine so ga zanimala osebe in institucija ravno tako kakor diplomatični dogodki in duševno življenje. Več let je urejeval »Revue de Paris«. Najprej je izdal »Histoire Universelle«, ki obsega dobo od preseljevanja narodov do okoli 1900 leta. Nato je izdal »Histoire de France jusqu'à la Revolution« in končno »Histoire de France contemporaine«. Bil je zelo delaven ter je pogosto sodeloval tudi pri dnevnem časopisu. Najraje je pisal v »Temps«. Vsa njegova izjavljanja so temeljila na iskrenem patriotizmu. Napram mnogim pesimističnim sodobnikom je zastopal stališče resničnega optimizma.

— Obledenica smrti skladatelja R. Leoncavalla. Koncem avgusta t. l. se vršilo v Brissago v Švici velike svečanosti v proslavo tretje obledenice smrti, tudi pri nas dobro znanega skladatelja R. Leoncavalla. Na sporedu so umetniški koncerti s sodelovanjem prvih italijanskih pevcev. Vpriporili se bo tudi njegov »Bajazzo«.

— ARETIRANI NAPADALCI NA BEOGRADSKI BRZOVOLAK.

— Beograd, 25. avgusta. (Izv.) V Sremskih Mitrovicah so sedaj aretirali tri osebe, ki so osumljene, da so nedavno izvršile atentat na beogradski brzovolak pri postaji Kuzmina. V brzovolaku se je tedaj vozil zunanji minister dr. Ninčić v spremstvu pol. šefa Lazareviča in književnika Branislava Nušića.

BOLJŠEVIKI ZA RAZOROŽEVANJE.

— Pariz, 24. avgusta. (Izv.) Po poročilu iz Helsinkisa se sestane v Revalu konferenca, ki se je udeležijo ministri zunanjih zadev Finske, Estonske, Litvanske, Poljske in svrhu razoroževanja.

— Helsinkisa, 24. avgusta. (Reuter.) Sovjetska vlada je po svojem zastopniku izročila finski vladi noto z vabilom, da se udeležijo razoroževalne konferenci v Moskvi. V noti je dalje omenjeno, da so se vabilu že odzvale Litvanska, Estonska in Poljska. Poljska je obenem predlagala, da se konferenca za nekaj časa preloži, dokler Zveza narodov ne reši tega vprašanja.

UMOR COLLINSA.

— London, 24. avgusta. (Izv.) Listi objavljajo podrobnosti, kako je bil umorjen šef irske vlade Collins. V spremstvu generala Daltona in večjega števila oficirjev generalnega štaba in obdan z močno vojaško eskorto, se je peljal Collins v avto od Bandona do Menerona. V zasedi so bili neznana napadatelji. Napad je bil izvršen 22. t. m. okoli 10.30 dopoldne. Iz zasede, kjer so bili skriti uporniki, so bili oddani strelivni strel. Eskort je napad odbila. Strel pa je pogodil v zadnjem momentu Collinsa v čelo. Z vzklikom: »Odpustite mi!« se je sgrudil v avtu. General je smrtno nevarno ranjen.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 25. avgusta 1922.

— **Odlikovanje sokolskih delavcev.** Z ozirom na notico v današnjem »Slovencu« glede odlikovanja pri J. S. S. smo pooblaščenici z avtoritativne strani objavili, da so v tej notici navedena dejstva močno potožena. So to delikatne stvari, o katerih ni mogoče javno razpravljati.

— **Demoralizacija.** Proti našim obmejnim stražam se čuva v vseh koncih in krajih. Zakaj? Večinoma zato, ker gledajo in stopajo na pete — tihotapcem. A s tihotapstvom se danes na mejah peča vse, kar hoče udobno in brez dela in posebnega truda živeti. In med tem ljudstvom na meji je že tako globoko padla morala in čustvo za poštenje, da smatra tihotapstvo za pošteno delo in da se niti ne zaveda, da je tihotapstvo grd zločin na domovini. To nam priča pismo, ki smo ga pred kratkim dobili iz Logatca. V tem pismu se navaja, da so obmejne straže na Kalcah pri Gorenji vasi nedavno tega streljale na dva mladeniča iz Slapa pri Vipavi, ker sta s tihotapskim blagom hotela preko meje. Enega izmed njih je krogla zadela smrtno — pokopali so ga nato v Zg. Logatcu — druga pa so težkorojenega prepeljali v bolnišnico v Ljubljano. Ta sam na sebi gotovo žalosten dogodek komentira pisec pisma tako-le: »Domače občinstvo se razburjeno zgraža nad oblastjo, ki dopušča tak divjaška dejanja, ki so v veliko sramoto in škodo vsi državi... Naše dobro ljudstvo se strelja in ubija zaradi par sto paketov tobaka, katerega je v naši državi dovolj in ji je na vsak način še v korist, čim več se ga proda...« Torej država bi naj dala tihotapcem popolno svobodo, da lahko spravljajo preko meje vse, kar se jim zljubi in kar jim pride pod roko, pa še vesela naj bi bila, da ji ti gospodje opravljajo ta posel. Pa bog ne zadeni, da bi morda skrbela za to, da se spoštuje zakon ali da bi celo dala čutiti svojo moč tistim, ki mislijo, da so zakoniti zato tu, da jih lahko kršijo, ker se ji sicer zabrusi v obraz »divjaštvo«, ki je nji sami v »sramoto« in »škodo«! Da, demoralizacija ljudstva sega že tako daleč, da ne ve več razločevati med dobrim in zlim. Kam jadramo?

— **Angleško časopisje o dnevu sokolskega naraščaja.** Veliki angleški dnevnik »The Observer« prinaša izpod peresa svojega korespondenta v Ljubljani (Miss Copeland) daljši članek o vspehu prvega predzletnega dneva I. Jugoslovenskega Sokolskega zleta dne 23. julija t. l. Dopis opisuje splošni sokolski razvoj v Jugoslaviji in naglašja z občudovanjem disciplino, v kateri je izvežban naš naraščaj. Nadalje razlaga angleškemu narodu pomen in namen Sokola v slovanskih narodih in tolmači značaj sokolskega duha in sokolskega stremjenja. V zgodovinskem oziru pripoveduje dopis, kako je bilo I. 1863. osnovano prvo Sokolsko društvo na slovenskem jugu, kako je bilo od bivše Avstrije razpuščeno radi svojih patriotskih stremenj in slednjič I. 1866. nanovo ustanovljeno pod drugačnim, četrto sličnim imenom.

— **Koliko ljubljanskih Nemcev je optiralo za Avstrijo?** Do lanskega termna jih je optiralo 24. od teh pa jih je do sedaj odšla v blaženo deželo jedva dobra polovica. Izmed trgovcev, ki jim diše še vedno bolj jugoslovenske kot avstrijske krone, se je eden preselil, a pustil tu svojo mater, da mu vodi trgovino, drugi je pustil v isti namen brata, tretji pa sorodnika. Židje so ostali dosledni in ne beže iz Ljubljane.

— **Naši Nemci in državne zastave.** Ob državnih praznikih večina naših Nemcev ostentativno neče nikake zastave razohesiti. Te Nemce, ki so večinoma obrtniki, slovanski naprednjaki radi podpirajo z naročili, sicer pa jih imajo na vajehtih klerikalci.

— **Zamenjava listov za odgovor.** V sporazumu z vsemi poštami upravami, ki so pristopile k svetovni poštini zvezi in katere izdajajo ter zamenjavajo mednarodne liste za odgovor, je odredilo pošto ministrstvo v Beogradu, da morajo vse naše pošte do konca tekočega leta zamenjati liste za odgovor stare izdaje, in sicer po isti vrednosti kakor liste za odgovor nove izdaje, to je za znamko za dva dinarja. Po 31. decembru t. l. pa bodo listi za odgovor stare izdaje neveljavni. Listi za odgovor stare izdaje se poznajo po opombi, ki je na njih natisnjena, da se list za odgovor zamenja za znamko v vrednosti 25 centimov. Na listih za odgovor nove izdaje ta vrednost ni označena v številkah. — Opomba na novih listih za odgovor pravi samo, da se mora list zamenjati za tako znamko, ki je potrebna frankiranju navadnega pisma v inozemstvo.

— **Slovenski kino.** Torej se gibljemo res tudi na tem polju? Te dni smo videli v Rogaski Slatini film, ki ga je po naročilu

z. Ozma, najemnika znane »Svitarje«, izvršil g. fotograf Velčan Bešter iz Ljubljane in ki predstavlja k temu podjetju spadajoče »planšarstvo«, kakor tudi obratovanje v etablissementu samem. Reči moramo, da se je delo popolnoma posrečilo in da so slike tako mirne, jasne in čiste, kakor si jih je le mogoče želeli.

— **Zdravniška služba pri okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani.** Odbor Zveze blaginčnih zdravnikov je imel dne 11. t. m. sejo. Za okrožni urad se je seje udeležil šef-zdravnik dr. Bleiweis, zdravniki Mariborske oblasti je zastopal okrožni zdravnik dr. Tavcar. Med zastopnikom O. u. in Z. B. Z. se je dosegel glede kolektivne pogodbe sporazum. Nova pogodba bo temeljila na sledečih principih: 1.) Splošna določila ostanejo v bistvu taka, kakor jih je predlagala Z. B. Z. 2.) Glede mesečnega pavšala se po zagrebškem vzorcu vpele 20 skupin, v katerih se znižuje mesečni pavšal po številu nakazanih zavarovancev od 150 % do 7 %. Zdravniku, ki ima nakazanih do 50 članov se zviša pavšal do 150 % itd. Novo pogodba bo v prvi vrsti ščitila okrožne zdravnike, ki imajo manjše število zavarovancev. 4.) Honorar za posredna zdravniška opravila se zviša za 100 odstotkov. 5.) Za male obveze se določi honorar po 10 Din. Za večje obveze na trupu in okončinah iz mavec bo znašala odškodnina 50 Din. 6.) Novi prejemki zdravnikov se bodo izplačevali od 1. julija 1922. dalje. O novi pogodbi bo še razpravljali Upravni odbor okrožnega urada v Ljubljani, odobriti jo bo pa moral Srednjišnji urad v Zagrebu.

— **Smrt domofubja.** V Središču ob Dravi je 23. t. m. po daljši bolezni umrl mnogoletni župan središke trške občine, učitelj v pok. in posestnik Josip Šinko v 73 letu starosti. Pokojnik je bil znan povsod v Sloveniji kot kremenit rodoljub in značilen naprednjak. V boju za narodne pravice je vedno stal v prvih vrstah. Vnet za kulturni napredek naroda, vnet za svobodo je deloval v prosep občine in je moral med vojno mnogo pretrpeti od valpov starega režima. Radi njegovega jugoslovenskega mišljenja so ga za časa Avstrije med vojno preganjali in vlačili po ječah. Stal je vedno na braniku naprednih in jugoslovenskih idej! Večnaja mu pamiat!

— **Kolika proste vloge.** V zmislu razpisa vojnega ministra od 25. februarja 1922 in od 2. junija 1922 (Službeni voj. list 10min 25/22) so sledeče prošnje itd. kolika proste: 1.) Prošnje voljakov (rekrutov) za oprostitve od služnje v kadru. 2.) Prošnje za priznanje dljaškega roka. 3.) Prošnje golencev za sprejem v mornarico in broderske delavnice. 4.) Prošnje za dovoljenje ženitve aktivnih voljakov in onih, ki so na dopustu. 5.) Prijava, da valed bolezni ne more priti na vežbo in tozadevno potrdilo zdravnika. 6.) Prijava, da ni mogel priti na pregled. 7.) Prošnje dobrovoljcev, ki prošijo, da bi bili dodeljeni na službovanje k oni jedinici, v kateri želijo služiti. 8.) Prošnje za izdajo vojniških isprav (knjižic) in overenj (potrdil) o odpustu iz vojske. 9.) Prošnje oficirjev v rezervi za odpust. 10.) Prošnja, s katero se prosi za oprostitve sina iz kadrovske službe valed očetove starosti ali neoposobnosti. 11.) Prošnje za podelitev poljedelskega dopusta. 12.) Vse prošnje, zapisniki, isprave, reklamacije, dokazila, katere doprineše vojni obvezanec ob času rekrutovanja in tozadevne želje. — Prošnje, navedene pod 1., 2., 4., 7., 8., 9., 10. in 12., se mora vpošiljati vedno le na komando ljubljanskega vojnega okroga, nikdar pa ne na višja mesta, ker ista vraga vse take prošnje komandi voj. okroga in se s tem ne doseže hitrejšega rešenja, — pač pa se vsled tega rešitev le zavleče in otežuje poslovanje. — Pod točko 5., 6. navedene prošnje je vlagati na dotične komande, od katerih so bili prosilci pozvani; pod točko 3. na dotična mesta, kamor je v konkurzijskih (razglasih) določeno; pod točko 11. navedene prošnje pa vedno na komandanta polka (jedinice), pri katerem dotični služi. Na vsaki prošnji itd., navedeni v tej naredbi, naj se vpiše na gornjem robu: »Vsmislu razpisa z. M. V. I. M. B. Br. 2920 od 25. marca 1922 in B. Br. 13.503 od 2. junija 1922 (Službeni voj. list 10 in 25/22) «Kolkolka prosto...» V prošnji je navesti vedno točne podatke, kakor: ime in priimek, rojstni dan, mesec in leto, rojstni kraj, domovinsko pristojnost, bivališče, odnosno k. in pri katerem polku (jedinici) služi.

— **Smrt kraljevega lovca.** Na Kofrčici se je pri trganju planin smrtno ponesrečil komaj 20letni lovec Janez Kavcar, kraljev lovski spremljevalec na zadnjem lovu v Bistrici. Bil je od kralja odlikovan z zlato kolajno. Nesrečnega je našel njegov brat šele po preteku nekaj dni. Poleg njega je ležala zlomljena puška. Pokopali so ga v Stranjah pri Kamniku. Slučaj smrti še ni točno pojasnjen.

— **Odhod čeških gostov.** V nedeljo dne 27. t. m. ob 13. nas zapuste sadnji češki Sokoli, ki so odšli po zletu v razna letovišča Jugoslavije, na Bled, v Dalmacijo itd. Odpeljejo se s posebnim vlakom preko Zidanege mosta in se ustavijo tudi v Mariboru. Občinstvo opozarjamo, da se slovesa od bratskih gostov v največjem številu udeleži in tako pokaže na dostojen način ljubljano bratstvo nam češkoslovanskega naroda.

— **Comentna tovarna Zidanmost** je bila primorana valed rudarske stavke svoj obrat deloma ustaviti in ako bo stavka dalje časa trajala, se bodo še ostale tri peči ugasil, ker je tovarna navezana samo na trboveljski kosevalni premog. Celo polletje je tovarna trpela na pomanjkanju dobrega premoga za pečenje cementa, da se je le s težavo obdrževal obrat in pri

najbolji volji ni bilo mogoče vse naročnike zadovoljiti. Sedaj je kriza na vrhuncu; kaj početi s 300 delavskimi močmi?

— **Akademski študenti, ki želijo, da se informirajo o studijah na univerzitetu v Zagrebu,** o akademskim menzama, o dijakim domovih, o upisu na univerzitet, o pojedinim fakultetima, te o imih visokim školama v Zagrebu (Visoka pedagoška škola, Visoka škola za trgovino i promet, Visoka tehniška škola, Veterinarska visoka škola itd.), neka se obrati na J. A. K. »J. Janušić«, Zagreb, Univerzitet, koji će im klub dati najpismniji sve potrebne informacije (marke za odgovor priložiti!). Ako netko treba bilo kakvih informacija tek onda, kad dođe u Zagreb, neka se obrati direktno na klub u njegovim prostorijama (Zagreb, Vodnikova ulica 1/1). Svako, tko želi da suradijuje u radu oko organizacije svih produktivnih snaga u našem narodu, tko želi da radi oko podizanja kulturnog nivoa našeg naroda, u kratko: svako tko želi, da sudjeluje u naprednom pokretu jug. akademске omladine, na kojemu radi na zagrebškom univerzitetu klub »J. Janušić«, neka se prijavi na njegovu adresu u Zagreb.

— **Ruski dijaki iz Sofije.** Iz Beograda poročajo, da je prošlo 180 ruskih dijakov, ki študirajo v Sofiji, naše prosvetno ministrstvo, če bi smeli nadaljevati svoje študije na naših učnih zavodih.

— **Obupne razmere v Trstu.** Tržaška »Edinost« poroča: Med razbrzdanim hrupom mestnega življenja se odigravajo v skromnih podstrešjih mestnih hiš najbolj pretresljive tragedije. Povojno življenje v Trstu je strašno, dela ni in draginja pa narašča skokoma. Ne mine skoraj teden, da se ne bi dogodil kak slučaj samomora iz bede. Pred par dnevi sta se k tolikim starim žrtvam tega obupnega stanja pridružili še dve novi. V ulici Broletto živi družina Petrovič, mati Tereza z dvema otrokoma. Sin, ki je bil v službi je nenadoma slednjo izgubil in družina je bila brez vsakih sredstev. Poleg tega je bolela mati in gospodar jim je odpovedal stanovanje ker niso zmogli najemnine. To je mater v dvodvo tako pretreslo, da je izvršila samomor in se obesila na stanovanjsko kljuko. — V ulici Donata pa so našli mrtvo 72 letno staro Josipino Perotti. Revica je umrla vsled lakote. Take so danes razmere v odrčenem Trstu.

— **Zdravilni slame,** katere se je prodajala pretečene dni po poslopih, ki so bila zasedena po Sokolstvu, se naprošajo, da poravnajo tozadevne račune v najkrajšem času v pisarni stanovanjskega odseka v pritičenem prostoru nove palače ljubljanske kreditne banke ob Dunajski cesti v uradnih urah od 3. do 6. popoldne.

— **Črne koze v Beogradu.** Iz Beograda javljajo: V mestu so se pojavile črne koze. Poleg doslej konstatovanih štirih slučajev sta se večeraj pridružila še dva.

— **Iz Slične na Dolenskem.** Zastupljeni Amerikane? Z ozirom na vest o aretaciji kovača A. M. in nekaterih članov njegove družine radi suma, da je zastupil svojega zeta, priobčeno v »Slovenskem Narodu« dne 22. t. m. podajam čitateljem v tolmačenje te vesti in v orijentacijo, ta-le fakta: Pred mesec se je vrnil iz Amerike v Domžale g. O., ki je bil baje »poštar« v Ameriki. Vrnivši se domov v Domžale, je baje prinesel seboj večjo svoto — dolarjev; kazal je ta denar raznim osebam in vseh dolarjev je baje naštel okrog 720. V Domžalah je imel prijatelja, ki ga je nagovarjal, naj poroči 21letno hčerko sliškega kovača A. M., ki je takas bivala na posestvu svojega očeta v Domžalah. Amerikane se je napotil v Slično in je res prošil kovača A. M. za roko njegove hčerke, povdarjajoč, da ima lepo svoto amerikiških dolarjev kot svoje imetje. Po poroki bi naj s svojo ženo prevzel kovačevo posestvo v Domžalah. Kovač A. M. se je protivil temu zakonu. Ni mu prijal neznan, četudi lep in imponujoč mož, ki je bil pa že okoli 40 let star. Kovačev sin Tone, lep fant, ki je očeta pri delu v kovačiji desna roka, se je tudi temu zakonu protivil, a kovačeva žena je bila vnetja za ta zakon, češ da se hčerki obeta lepa bodočnost. Po večdnem posvetovanju se je kovač končno vdal in dovolil zakon 21letne hčerke z Amerikancem. Opravljeni so bili obenem vsi trije oklici in poroka se je izvršila. Amerikane je vzel svojo mlado nevesto v Domžale. Po enomesečnem zakonu pa je Amerikane nenadoma umrl. V veliki vročini je delal v gozdu ter se napil pri neki mlaki, »žabnic« imenovani, vode. Legel je na tla, da bi mu odleglo. Na to je začel bruhati. Mlada njegova žena to videč, je hotela poklicati zdravnika na pomoč, a njen mož je omenil, da tega ni treba, ker mu je boljše, a boljše mu ni bilo, ker je skoro na to umrl. Mrliča so pokopali, pa nekaj dni po pogrebu se je jela širiti vest po Domžalah, da je bil Amerikane zastupljen. Za to je zaukazalo okrajno sodišče v Kamniku mrliča izkopati in razuiliti. Kaj se je pri tem dogajalo, ni znano, ve se samo toliko, da je preiskovalni sodnik dal aretirati mlado Amerikanevo ženo. Na to vest je kovač M. iz Slične odhitel v Kamnik, da se zavzame za svojo hčerko. A sodišče je tudi njeza zaprlo in nato tudi druge člane njegove rodbine. Kovač M., ki izjavlja, da je popolnoma nedolžen, si je našel svojega odvjetnika, da ga brani. Kaj je resnica na ti žalostni stvari, bode dognalo sodišče.

— **Otvoritve »Mar-Stan«** posredovalnice v Mariboru. »Mar-Stan« kot posebni oddelček gradbene akcije za mesto Maribor je otvoril dne 18. t. m. posredovalnico v spodnjih prostorih mestnega magistrata na Rotovškem trgu. »Mar-Stan« posreduje prezidavo hiš (dvoriščnih in podstrešnih

prostorov za nova stanovanja) ter prizidavo novih nadstropij in oddaja takih novih stanovanj najemnikom, ki dogovorno s hišnim posestnikom nosijo stroške za novo zgradbo, zato pa si zagotovijo za več let svoja udobna stanovanja. Ta sistem je v Zagrebu ker se naziva »Delta-Stan«, najprej in najbolj praktično uveljavil ter prenovil stari Zagreb v novi Zagreb. Za Maribor je ta sistem kakor nalašč zelo ugoden, ker ima Maribor največ sicer starih, masivno zidanih enonadstropnih in zelo veliko tudi le pridičnih hiš; ki prinesejo tudi več novih nadstropij. Čim se ta sistem v Mariboru posploši, bo že z njim konec stanovanjski mizeriji.

— **Pazite na otrokell** V sredo dne 23. t. m. dopoldne se je igrala Zletna Slavica Guštin, hčerka adjunkta okrajnega glavarstva v Ljubljani, z drugimi otroci vred na cesti pred garnizionsko bolnico. Pridrvel je nenadoma težko obložen voz s pivom in povozil nesrečno deklico, ki ji je šlo kolo čez glavo. Smrtno poškodovano deklico so prepeljali v bolnico, kjer pa je malo upanja, da bi okrevala. Karol Zganjar, dveletni delavčev sinček iz Drage pri Čatežu, je prevrnil nase lonce vrelega kropla, ki je stal na ognjišču. Otroka so prepeljali s težkimi opeklina v bolnico.

— **Nesreča na paši.** V Alojzija Puglja iz Čateža se je na paši zaletela podvignja krava, ga podrla na tla in mu prizadajala več težkih poškodb. Prepeljali so ga v bolnico v Ljubljano.

— **Priporočljiv hlapec.** Hlapec Fran B., uslužben pri trvdri Franz v Mariboru, je bil poslan s konjem v neko vas, da plača 4000 kron dolga. Franci pa je našel »lušno« prijateljo, s katero je delal med potjo križev pot od gostilne do gostilne toliko časa, da sta bila popolnoma pijana in »Franci čist suh«. Nazajgrede sta pa konja tako podila, da je med potjo poginil. Trvdra Franz ima 30.000 kron škode. Poštenega hlapca pa je povabilo sodišče na razgovor.

— **Boj med policiji in mesarji.** V Mariboru sta v neki gostilni razsajala mesarja Franc Podkov iz Dolskega pri Ljubljani in Lazar Plevnik iz Devic Mar. v Polju. Radi »pogljivanja čeh« sta se sprla. Frčale so steklenice in mize po gostilni, kakor šrapneli na fronti. Gostilničar je poklical stražnika, katerega sta bolebita mesarja napadla s steklenicami in nožmi. Prihitieli so še trije stražniki in razvila se je cela bitka, predno sta bila mesarja uročena. Bitka je vsekakor zapustila vsem precej neprijetnih »spominov«, zlasti gostilničarju, ki ima okoli 2000 kron škode. Kdo je pravzaprav zmagal, bo pa odločilo državno pravdnštvo v Mariboru.

— **Iz pisma je jemala denar.** V poštnem uradu na kolodvoru v Mariboru so te dni prišli neko uradnico, ki je odpirala pisma in iz njih jemala denar. Izročili so jo sodišču.

Sokolstvo.

— **Ljubljanski Sokol.** Vled čiščenja telovadnice se bo od ponedeljka 28. t. m. telovadilo izključno le na letnem telovadišču ob Tivoliju in sicer v sledečem redu: moška deca, ženska deca, moški naraščaj in ženski naraščaj iste dneve in ob istem času kot dosedaj. Člani ob ponedeljkih, sredah in petkih ob 6. popoldne naprej. Članice ob torkih in sobotah ob 6. popoldne naprej. — Bratje člani in sestre članice se opozarjajo, da do nedelje 27. t. m. do 11. ure dopoldne odnese svoje obleke iz telovadnice, ker se pospravijo vsi telovadni prostori. Za stvari, ki ostanejo v omarah, društvo ne prevzame nobene odgovornosti.

Turistika in šport.

— **Izbirna tekma.** V nedeljo dne 27. t. m. ob 17. uri se vrši na novozgrajenem igrišču SK Primorje na Dunajski cesti izbirna tekma za sestavo podsavezne reprezentance, ki bo igrala 10. septembra v Ljubljani proti reprezentanci Zagreba. Igrata dva tima A in B, sestavljena iz najboljših moči vseh klubov cele Slovenije ter sta približno enako močna, kar obeta lepo in napeto borbo za zmago. Kot predtekma se vrši ob 15. prvenstvena tekma Svoboda Moste - Svoboda Ljubljana.

— **Poslednja dirka kozakov.** V nedeljo dne 27. avgusta 1922 ob 16. popoldne se vrši po naredbi vojnega ministrstva za tukajšnje garnizije poslednja dirka kubanskih kozakov na sokolskem zletnem prostoru pod kr. tribuno. — **Spor d:** 1. Sekanje s sabljo protivnika. 2. Kozak v zraku leti s konja. 3. Kozak s sabljo v ustih na konju. 4. Kozaki iz dirajočega konja pobirajo robce z zemlje. 5. Kozak stoji na zastavi, ogleduje in strelja protivnika. 6. Kozaki na dirajočih konjih izvajajo razne vežbe na orodju. 7. Kozaki na dirajočih konjih izvajajo stoji na glavi. 8. Trije do štirje kozaki na enem konju igrajo svojo narodno igro. 9. Fant ukrade svojo nevesto od svojega tekmeča. 10. Naskok konjenice: ranjenega vojaka vname konj. 11. Prepevajoči kozaki. In še druge kosaške igre, katere je nemogoče opisati. Kozaki, ki so s svojimi vajami prekosili vse dosedanje jahače, bodo nastopili s posebnimi smutnosnimi sokolskimi vajami na konjih. Jahaču — premagalcu — ki ni kozak — se sudi 60.000 kron nagrade. Jahaču se bo na kozaki in na konjih tukajšnje garnizije. Vstopnina: Sedež 20 D, stojšče 10 D, dijaki 5 D. Vstopnice v predprijadi v trafikali na Marjitem trgu. Vojaki, invalidski in sirotinski dom imajo brezplačen vstop.

— **Praga.** Slavija-Viktoria Žizkov 3:2. — **Zagreb.** Hašk-Münchner Spver 3:2. — **Oragianski:** Münchner Sportver 4:0. — **Kopenhagen.** Boldklubben: Sparta (Praga) 9:0. Poraz Sparte je vzbudil pravo senzacijo. Sparta je nastopila brez Janole, Pilata in Pernerja. Hojer je bil izključen, vratar Beneš ranjen. Pet goalov je padlo iz ofside, 11 metrovka. Taka je bila slajna zmaga Boldklubben.

Borzna poročila.

— **Zagreb,** 25. avgusta. (Izv.) Zaključek. Devize: Curih 16.05, 16.625, Pariz 6.55, 6.60, London 377.50, 380.—, Berlin 4.25, 4.75, Dunaj 0.9, 0.10, Praga 287.—, 305.—, Trst 3.75, 3.885, Newyork 81.—, 84.—, Budimpešta 4.75, —. Valute: dolar 81.—, 84.—.

— **Curih,** 25. avgusta. (Izv.) Predborza: Zagreb 1.50, Berlin 0.26, Dunaj 0.006.—, Praga 18.25, Milan 13.—, London 23.46, Budimpešta 0.28, Pariz 40.30, Newyork 5.2475.

— **Curih,** 24. avgusta. (Izv.) (Preko Dunaja.) Zagreb 1.50, Dunaj 0.0065, Berlin 0.275, Praga 17.75, Milan 23.45, Pariz 40.775, London 23.45, Newyork 5.245.

— **Milan,** 24. avgusta. Zagreb 6.375, Berlin 1.30, Pariz 176.—, London 101.50, Curih 429.—, Newyork 22.70.

— **Praga,** 24. avgusta. Zagreb 31.—, Berlin 1.50, Milan 13.—, London 13.—, Curih 560.—, Pariz 229.—, Newyork 29.78.

Razne stvari.

— **Lloyd George piše spomine.** Angleški premier Lloyd George se je po končani londonski konferenci popolnoma umaknil s politične arene, odšel je na svoje prijetno, pred kratkim za 200.000 funtov kupljeno posestvo, kjer se je popolnoma zabarikadirati rotli diplomatom, politikom in drugim vsiljivim prijateljem. Okoli gradiča je dal potegniti pravcato vojno žično mrežo. Do njega je težko priti. Kakor nekdanji Cicero v Tusculu, tako sedaj Lloyd George v samoti piše, piše politične spomine, ki jih v kratkem izda v Londonu. Za »spomine« so londonski knjižotzrci in založniki vzpizorili pravcati konkurenci boj z vso rafiniranostjo modernega trgovca. Lloyd George prejme pa za spomine rekordni honorar 90.000 funtov, kar predstavlja v naši kronski valuti 135 milijonov.

— **Honorarji za politične spomine.** Londonski listi priobčujejo povodom vesti o velikanskem honorarju, ki bo izplačan Lloyd Georgeu za njegove spomine, razne podatke o honorarjih. Nemški »exkaiser« Viljem prejme za svoje spomine 40.000 funtov. Viljem je drugače v hudih stiskah. Hindenburg plačajo svetovni založniki 10 tisoč funtov in Ludendorfu 12. do 14.000 funtov za njiju vojne spomine.

— **Na morišču izjavlja, da je nedolžen.** Iz Londona poročajo, da so 19. t. m. justicirali na dvorišču jetnišnice Winchester znanega Tomaža Allawaye, ki je bil obtožen, da je lani v septembru na skrivnostnem način umoril v Bournemouthu gospodino Ireno Wilkins. Vsa angleška javnost je z največjim zanimanjem sledila preiskavi v bistvu nerazjasnjenega zločina. Allaway se je dan pred svojo smrtjo razgovarjal s svojo ženo in s svojo sestro. Neposredno pred usmrtniko je ponovno izjavil, da je nedolžen kakor njegovo dete, ki je mora zapustiti skupno z njegovo materjo.

— **Stoletna starka.** V Novem pri Padovini je umrla sto in dve leti stara vdova Pinton, ki je imela sedem sinov in 140 vnukov. Starica je imela do zadnjega trenutka nenavadno dober spomin ter je neposredno do smrti delala na polju.

— **Rimske izkopine na Angleškem.** »Times« poročajo, da prične londonsko arheološko društvo pod pokroviteljstvom ministrva za javna dela s sistematičnim izkopavanjem rimskih ostankov v mestu Richborough, ki je bilo že v starih rimskih časih važna vojaška postojanka in tranzitna luka med Veliko Britanijo in Galijo, pozneje pa trdnjava proti Saksoncem.

Darila.

Upravi našega lista je oddal za »Slovenske visokošolce v Pragi« Gosp. Feliks Stare posestnik v Ljubljani Din 250 mesto venca na grob g. dr. Stareta.

— **Za pogorelo v Bohinjski Bistrici,** ex. M. Deisenberg & Petrovič Din 400.

— **Za društvo slepih;** neimenovani iz Bovača Din 40, kot preostanek inserata v »Slov.« »Narodu«.

— **Za dom slepih;** neimenovani Din 50. Srčna hvala!

— **Namesto venca na grob dr. Stareta** daruje posestnik g. Feliks Stare dinarjev, 250 za slovenske visokošolce v Pragi. — **Velikodušen dar.** Pokojni Fr. Azman je iz svoje zapuščine daroval po g. kuratu Framu Bonacu kron 1000 za zgradbo doma slepih. Slovensko srce postavi čimprej lastno stredo najbednejšim, v žalosnih i veselih urah ne zabí svojih slepcev. — **Za Aškerčev spomenik** je daroval g. Hinko Požun, notar v Zgornd Radgoni, 60 dinarjev.

Poizvedbe.

— **Zgubila se je** na telovadišču dne 15. t. m. ženska listnica, v kateri je bilo 700 kron, 40 poštinih znamk in mal ključek. Pošten najditelj naj jo odda proti nagradi v upravi »Slov. Naroda«.

— **Našla se je** manjša vsota denarja od Cevljarskega mostu do magistrata. Lastnik se naj oglasi na Zabjeku št. 3/II.

Kar je res, je res!

Testenine »Pekotete« so tako okusne in tečne, da se jih splošno hvali. Zahtevajte jih pri trgovcih!

Glavni vrednik:
RASTO PUSTOSLEMŠEK
Odgovorni vrednik:
IVAN PODRŽAJ

Državni uradnik

vešč slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, kaže popoldansko delo. Ponudbe pod „Uradnik 6665“ na upr. Slov. Naroda. 6665

Dva novoporočenca

brez otrok išče samsko sobo s uporabo kuhinje za takoj ali pozneje, plačam dobro. Ponudbe do 15. sept. pod „Dobra plača“ na upr. Slov. Naroda. 6666

Uradnik

išče za stalno meblirano sobo za takoj. Na ceno se ne ostra. Ponudbe pod „B. A. 6667“ na upr. Slov. Naroda. 6667

Sprejemem

dva trojaška pomočnika, 1 za malo, 1 za veliko delo, v stalno delo. Plača od kosa. Kristijan Premr, krojač v Kranju. 6665

Psi na prodaji

Doga, nemška, po tri mesece stara, pritrženih ušes, tigrasta, jave, sivo in belo pisane, črne in rjave, oči „More“ (odlikovan za ljubljanski razstavi z II. cenjo); mati krasna tigr. Jacki, Zagreb, Milinarska 17. 6679

Išče se

mało posestvo za kupiti na dečeli pripravno za obrt. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 6692

Izurjena šivilja

gre delat na dom za dame in za večje dečke. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 6691

Radi selitve

so prodaja elegantna gospodarska soba, jedilnica, empirje soba, preproge, svečke, slike, kuhinja, spalnica itd. Ogled od torka do sobote. — Dr. Korun, Nunska ulica 3. 6690

Pozori!

Mojca Močvar nima pravice nabirati naročil in sprejemati predplačil za filmske tovarne V. Bešter. 6704

Prodaja lesa.

iz gozdov graščine dr. Alfrida Windisch Graza v Rogatecu na Spod. Stajerskem se odda za leto 1922/23 na panju: 4000 poln. metrov bukovega lesa za uporabo in kurjavo, in 500 poln. metrov smrekovega in bješkega lesa za uporabo. Ponudbe naj se vpošljejo graščinskemu ravnatelju v Rogatec, katero daje tudi najnižnjo pojasnilo. 6697

Vizitke in kuverte priporočila

Narodna tiskarna v Ljubljani.

Sprejme se KONTORISTINJA

zmožna popolnoma samostojnega knjigovodstva ter slov. in nemške korespondence. Ostra se samo na prvotno moč. Oferte pod „Samostojna knjigovodstvo 6666“ na upr. Slov. Naroda. 6666

Lepa hiša

ki ima približno 6 orlov semje, od tega je približno polovico gozda, poleg okrajne ceste se radi preseljuje poceni prodaja. Vpraša se pri misarju NAREKS sp. Brežica, Poljane. 6677

Gospodična

trgovsko naobrazena se sprejme za dobo II. ljubljanskega velesejma. Ponudbe z navedbo honorarja pod „Industrija 6678“ na upr. Slov. Naroda. 6678

Sodi

klebarski inventar in material so na prodaj radi opustitve kleti. Informacije daje Slov. Plan. Društvo (pisarna Dr. Tominka). 6684

Šivilja

za izdelovanje oblek in perila se priroča na dom. — Družbina c. 23, pritičje, zadnja vrata. 6681

Proda se

2 para novih nizkih čevljev št. 35 1/2. (1 par lakastih moderna oblika). Naslov pove upr. Slov. Naroda. 6688

Mesarijo

vzajem v najem. Grem tudi za družabnika. Dopise poslati na „Poštno leščke, Bled I., samski mesar“. 6699

Sobico

event. z domačo hrano, išče gospodična Podučevala bi lahko tudi klavir in nemško stenografijo. Ponudbe pod „Mir 6701“ na upr. Slov. Naroda. 6701

Služkinja za vse

poštena in marljiva, rojena Slovenka, ki zna tudi nemški, se išče za takoj v Zagreb k mali ugledni obitelji. Ponudbe pod „Zagreb 6702“ na upr. Slov. Naroda. 6702

Išče se

gostilna ali trgovina v najem, event. na prodaj v mestu ali na deželi. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 6690

Stanovanje

v novi hiši se odda po dogovoru onemu, ki preskribo primerno službo 25 let staremu gospodu, ki je z dobrim uspehom dosegel 4 razrede realne in je zmožen slov. ital. ter deloma češkega in nem. jezika. Ponudbe pod „Spod. Šiška“ na upr. Slov. Naroda. 6682

DELAVCI

primamo na stalno delo in plačamo po sposobnosti na delavno uro: modelne stolare K 17.— do K 23.—, li-varje, stolare, mizare in tokare K 17.— do K 22.—, li-varje K 15.— do K 19.—, čistilce odlikov K 12.— do K 17.—, keramčarje K 12.— do K 16.—, pomožne delavce za livarno K 11.— do K 15.—, gateriste K 13.— do K 15.— „Smev“ Tvorilna strojeva v Bjelevaru. 6671

Kupi se

vila ali enonadstropna hiša z vrtom v Ljubljani. Ponudbe pod „Minka 6616“ na upr. Slov. Naroda. 6616

2 usnjena kovčka

za potovanje se prodajata. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 6693

Mišica

s pol orata vrta, pripravna za venko manjšo obrt tik kolodvora v Brežicah se po ugodni ceni prodaja. Poizve se pri g. Prachu, kolodvor, Brežica. 6693

Oset Andrej Maribor

Aleksandrova cesta 57, telefon 88. Veletrgovina sams, slame, drv, koruze, ovs, sadja itd. Brojavi OSET ANDREJ, Maribor. 6632

Mesarjem In kovaškim mojstrom

naznanim, da sem napeljal le-e, zdrave hraste, debele od 70 do 100 cm za šolke. Kdor potrebuje, naj pride v nedeljo, to je 27. avgusta t. l. k Vodičarju na Orosluplje. 6652

Industrijsko podjetje

išče perfektno korespondent-tinjo, porabno tudi za druga pisarniška dela. Pogoj popolno znanje slovenskega in nemškega jezika v pisavi in stenografiji. Ponudbe z zahtevo plače na upr. Slov. Naroda pod „Korespondenca 6624“. 6624

Sprejme se takoj

starejša kuharica ki bi znala samostojno, dobro voditi gospodninstvo. Plača d-bna. Ponudbe pod „Dobra kuharica 6621“ na upr. Slov. Naroda. — Iztotam se sprejme tudi: 6621

Kontoristinja

ki bi znala samostojno voditi korespondenco slovenskega, nemškega in srbohrvatskega jezika (tudi cirilico). Obnem pa mora biti popolnoma verzirana v dvostavnem knjigovodstvu, splošno v vseh pisarniških poslih. Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. Ponudbe pod „Samostojna 6621“ na upr. Slov. Naroda. 6621

Zahvala.

Nakon smrti mojega predragoga supruga

Franje Krvariča

restoratorna na Južnom Kolodvoru u Zagrebu dobila sam sa svih strana toliko dokaza sučuti od mojih i pokojnikovih znanaca, rodbine, prijatelja i prijateljica, da mi nije moguće zahvaliti se svakome posebno. Zato se ovim putem srdačno zahvaljujem na toploj sučuti svima onima, kojima to nijesam mogla osobno iskazati.

Zagreb, dne 25. kolovoza 1922.

Sofija Gabriela Krvarič rođ. Lazar.

Zakonec brez otrok išče mesto hišnika

v Ljubljani. Nastopita lahko takoj. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 6644

Gospa

s večjim kapitalom išče družabnika ogr. družabnice s dobro vpeljano trgovino. Ponudbe pod „Kompanjanka 6621“ na upr. Slov. Naroda. 6621

Gospodična se želi izveščati

v pisarniških poslih. Gre brezplačno. Ponudbe pod „Praktikantinja 6649“ na upr. Slov. Naroda. 6649

Nagrada 2.000 K

dam, kdor mi preskribo sobo in kuhinjo. Ponudbe pod „E. M. 6667“ na upravnistvo Slov. Naroda. 6667

Bančna uradnica (gospa)

išče lepo meblirano mesečno sobo s posebnim vodom ter eventualno dobro hrano. Ponudbe pod „Domačinka 6642“ na upr. Slov. Naroda. 6642

Sprejme se takoj

samostojen korespondent (inja) zmožen slovenske, nemške, ev. hrvatske stenografije in strojeplisa. Ponudbe pod „Samostojna 6610“ na upr. Slov. Naroda. 6610

Proda se

dobro ohranjena stara kočija za ceno 7500 kron. — Ogleda se lahko pri D. Brečko, trgovec, Rajhenburg. 6633

Sprejme se

dober ključavničarski pomočnik in učenc pri L. Gračelj & M. Kosičnik, ključavničarstvo, Ljubljana 7. Gosposvetska cesta 117. 6635

Kapita srednje velike

obstoječe iz hiše, majhnega bleva, zemljišča ter nekaj gozda. Lega posestva mora biti proti Kranju ali Kamniku. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 6613

Službe kontorista

oz. knjigovodje-zračnika pri večjem trgovskem podjetju v Ljubljani ali bližnji okolici želi 24-letni absolvent trgovske šole. Pojasnila daje Vodičar, Kolosej 72. 6628

Pletene jopice

rehavice, negavice

po najnižjih cenah pri:

A. ŠINKOVIC nasl.

K. Soss

Ljubljana, Mostni trg 19.

Ženitna ponudba.

25leten inteligenten veletrgovec in posestnik se želi seznaniti s pridno, priključljivo gospodično, 18—23 let staro, s primernim premoženjem in katera bi imela veselje do trgovine. Ponudbe s sliko pod „Briljant 6592“ na upr. Slov. Naroda. Tajnost strogo zadržana. 6592

Za majhna

pisarniška dela

pomožnega slugo se sprejme deklica, najraje z dečeli. Pogoj: Zanesljivost in čedna risava. Pismene ponudbe pod „Pisarna 6612“ na upr. Slov. Naroda. 6612

Spretno

prodajalko

sprejme trdka A. Šarabon, specerijska trgovina v Ljubljani. 6607

Dekle

Pridno in pošteno, se sprejme takoj za dopravljanje sob in druga hišna dela. Plača dobra. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 6618

Iščem stanovanje

v novi zgradbi. Plačam dobro. Inženjer z ženo brez otrok. Ponudbe pod „A. H. 6405“ na upr. Slov. Naroda. 6405

Dva šoferja

z najboljšimi referencami privatnih trdk za tovorni in osebni avto sprejme trdka

Em. Supanc,

Rogatec.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu vlijudno naznanjam, da sem otvoril trgovino lastnih krznarskih izdelkov. Sprejemam vsa tozadna dela in popravila, kakor tudi lisičje kože v raznovrstno barvanje in strojenje.

Izvršujem vsakovrstne športne čepice, kakor tudi za vsa društva in korporacije.

ELIGIJ EBER, LJUBLJANA,

Kongresni trg št. 7.

Crkvenica

Hotel Therapija

Casino (Cercle) Prive

Sa svim atrakcijama francuske Riviere

otvoreno dnevno

Potanje upute daje Uprava Cercle des Etrangres,

Crkvenica

6030

Najzanimivejše

ljubljanskega velesejma bude brez dooma

oddelek št. F 123—124

trgovskega paviljona in razstavišča. Vse najpraktičnejše, najlepše in najboljše, kar je svetovna tehnika v stroki

šivalnih strojev

dosedaj iznašla in preiskusila,

razstavi svetovna trdka

Singer-šivalni stroji

Bourne & Co.

v svojih paviljonih. Na ogled najmodernejše šivalne stroje bo

gonila električna sila

kar prihrani čas in denar.

Te ni življensko vprašanje samo tvornic marveč velja danes prihranitev časa in denarja posebno za rodbine.

Obisk

teh paviljonov Vam bo donesl več koristi ni zabave kot vse senzacionalne kino-predstave!

Za inseratni del odgovoren Valentin Kopitar.

Hranilnica in posojilnica v Središču ob Dravi, r. z. z. m. z., naznanja, da je njen ustanovitelj in dolgoletni načelnik, gospod

JOSIP ŠINKO

veleposostnik in župan-starosta trga Središče ob Dravi

dne 23. avgusta 1922 v starosti 72 let preminul.

Slava njegovemu spominu!

V Središču ob Dravi, dne 23. avgusta 1922.

Načelstvo Hranilnice in posojilnice v Središču ob Dravi.